

Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. Ч. 1. 616 с.

37. Болотіна Н. Б. Соціальне законодавство України. Гендерна експертиза. Київ: Логос, 2001. 82 с.

38. Сажієнко Н. В. Гендерна рівність як основа реалізації права на здоров'я в міжнародному правопорядку URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300>

39. Мороз В. М., Гумінський Ю. Й., Фоміна Л. В. Проблеми гендерного паритету у вищій медичній освіті. *Медична освіта*. 2015. № 3 с. 55-58.

Надійшла до редакції 14.03.2018

SUMMARY

Grytsai I. O. Gender aspects of providing fundamental rights and freedoms of man and citizen in Ukraine: theoretical and legal aspects. The article investigates the main personal, political, economic, cultural and spiritual rights and freedoms of man and citizen in Ukraine from the point of view of gender component of their implementation for generalization, systematization and further improvement and bringing to the international standards of human rights. The rights and freedoms of man and citizen are directly related to the principle of gender equality. The current legislation develops and details fundamental tenets of the gender equality principle. This article presents the analysis of the system of normative legal acts regulating the implementation of constitutional rights and freedoms on the subject of their compliance with the principle of gender equality.

The article argues that there is a necessity of reconsidering the approach to the legal regulation of gender equality in order to ensure its practical maintenance and guarantee. The conclusion is made that the current legislation is objectively not able to guarantee the same provision for both sexes in practice. The stereotypes existing in society impede the full guarantee of equal opportunities for men and women and the use of their constitutional rights and freedoms.

Women's rights are not secured in the public sphere, while men are restricted mostly in the private sphere. Women have no opportunity, in particular, to fully realise political, economic, social rights. Men are limited in personal rights.

It is defined that problems of ensuring the gender equality principle develop through a system of economic, political, social and ideological factors that require a comprehensive solution at the level of improvement of the national policy. In order to overcome these problems, one should use methods of gender budgeting, gender quotas, legal education of the population, etc.

Key words: *the principle of gender equality, rights and freedoms of man and citizen, gender stereotypes, legal regulation, mechanism of realization of human rights and freedoms, state policy, legal opportunities, democracy, humanism.*

УДК 342.5(438)

Марчук М.І.

кандидат юридичних наук, доцент
(Харківський національний
університет внутрішніх справ)

DOI: 10.31733/2078-3566-2018-1-54-60

ОСОБЛИВОСТІ ЕВОЛЮЦІЇ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПРОКУРАТУРИ В РЕСПУБЛІЦІ ПОЛЬЩА

Досліджено основні наукові підходи до визначення місця і ролі системи прокуратури в державному механізмі Республіки Польща. Акцентовано увагу на тому, що новий профільний закон підпорядковує прокуратуру Міністру юстиції, на якого покладаються функції Генерального прокурора, тим самим посилюючи на неї вплив виконавчої влади. Зазначено, що саме бажання послабити роль прокуратури як контрольно-наглядового органу соціалістичного зразка у польському політикумі призвело до відсутності унормування даного владного інституту у Конституції Республіки Польща 1997 р.

Ключові слова: *прокуратура, влада, судова система, компетенція, загальний нагляд, контроль, апеляція, касація, обвинувачення.*

© Марчук М.І., 2018

Постановка проблеми. Реформа прокуратури в Україні кардинально змінила її правовий статус, по суті, перетворивши її із «супернаглядового органу» у представника державного обвинувачення у суді. Однак зміни відбулися здебільшого у законодавчій сфері, оскільки ні повноважень, ні його кадрового наповнення вони поки що не торкнулися. Таку думку висловили експерти під час дискусії в Українському кризовому медіа-центрі, що мала місце у Києві 20 березня 2017 р. [1]. Покращити ситуацію може лише повне та системне перезавантаження даного інституту, котре повинно змінити не лише правову основу даної правоохоронної інституції, але й саме розуміння та сприйняття прокуратури не як карального органу із функціями тотального нагляду і контролю, а як системного гравця у команді здійснення правосуддя.

Цьому завданню може посприяти зарубіжний досвід, особливо тих держав, які є подібними до України за правовою системою, концепцією розвитку, політичним режимом. Його вивчення допоможе українським науковцям та практикам більш повно осмислити конкретну роль кожного правоохоронного органу у державно-владному механізмі, у т.ч. й прокуратури.

У цьому зв'язку досить **актуальним** видається дослідження конституційно-правового статусу прокуратури в Польщі, правове регулювання якої було подібне до українського до 1989 р. Адже саме з цього часу наші держави обрали власні шляхи розвитку органів прокуратури. Важливою дана тематика є і з точки зору використання результатів дослідження для вдосконалення чинного законодавства України у профільній сфері, визначення власних шляхів розвитку органів прокуратури в нашій державі.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Окремі аспекти конституційно-правового статусу прокуратури, еволюції та функціонування системи її органів висвітлювалися у роботах таких вітчизняних науковців: Ю. Грошевий, Л. Драгомирецька, В. Долежан, В. Кравчук, М. Косюта, В. Малюга, О. Михайленко, О. Проневич, В. Сergyogin, П. Шумський та інших авторів.

У даному контексті слід виділити монографічне дослідження В. Чечерського та Ю. Бисаги «Конституційно-правовий статус прокуратури в Словаччині, Польщі, Чехії та Україні», в якому надано порівняльно-правовий аналіз діяльності прокуратури у згаданих державах.

Разом із тим основними джерелами інформації для проведення дослідження стали праці таких польських фахівців: С. Вальтос, Є. Гургул, Х. Зеба-Залуцька, Р. Кмецик, В. Котовські, Б. Кужепа, Е. Скретовіч, Х. Сухоцька, З. Чешейко-Сохацькі, Б. Шмулік та інших, що досліджували еволюцію, правовий статус і особливості діяльності прокуратури в Польщі.

Мета статті полягає у визначенні особливостей організації, функціонування та розвитку органів прокуратури Республіки Польща.

Виклад основного матеріалу. У колишніх соціалістичних державах (у тому числі й у Польщі) існувала «радянська» модель прокуратури, де остання виступала як орган загального нагляду. Проте, фактично, дана інституція здійснювала функцію тотального контролю як за громадянами, так і за органами влади в інтересах держави. Використання чи невикористання силових інструментів прокуратури залежало від того, як у державі склалися політичні відносини та, відповідно, від керівних установок комуністичної партії.

Характерними рисами прокуратури Народної Республіки Польща, які при цьому не властиві органам прокуратури західних держав того часу, були такі:

- а) закріплення завдань прокуратури в Конституції у розділі про соціалістичний правопорядок і охорону законності;
- б) жорстка централізація та ієрархічність;
- в) керованість з боку комуністичної партії;
- г) відмежованість від класичної тріади влади;
- д) об'ємний та універсальний характер компетенції.

Саме з огляду на вищенаведені риси, прокуратура стала одним з перших владних органів Польщі, статус яких підлягав докорінній зміні після розпаду соціалістичної системи.

Перед польськими політиками і науковцями постало питання про те, як саме потрібно реорганізувати прокуратуру, щоб вона із інструменту тотального контролю й тиску перетворилася на інструмент служіння усьому польському суспільству? Таким чином, метою реформування прокуратури стала передача ряду повноважень іншим органам – судам, органам попереднього слідства, омбудсменам тощо.

Бажання послабити роль прокуратури у польському політикумі в кінцевому результаті призвело до того, що її так і не змогли унормувати у Конституції Республіки Польща 1997 р. Разом із тим такий підхід гостро критикувався польськими науковцями. Так, Р. Кмецік зазначав, що «деконституціоналізація прокуратури, для якої не вистачило місця в Основному Законі, нівелює положення про те, що Польща є правовою державою, складає одну з головних вад діючої Конституції та не знаходить жодного раціонального тлумачення» [2, с. 9].

Тому правове врегулювання прокуратури засновувалося на базовому законі «Про прокуратуру» від 20 червня 1985 р., до якого було внесено відповідні зміни, що, зокрема, закріпили віднесення прокуратури до виконавчої гілки влади [3]. В результаті цих змін мала бути створена прокуратура, яка б увібрала в себе всі ті позитиви, які вона здобула за попередні роки. Основна мета новел полягала в тому, щоб вона перестала бути «урядовою» та служити певним політичним групам, а служила виключно інтересам права [4, с. 71].

У 1989 р. у зв'язку із внесенням змін до Конституції Генеральна прокуратура була ліквідована як така, перетворившись у Департамент прокуратури в рамках Міністерства юстиції. Зі структури прокуратури виключили посади віце-прокурорів, а територіальні підрозділи підпорядкували Міністру юстиції, на якого одночасно покладалися повноваження Генерального прокурора. Таким чином, було вирішено питання безпосереднього впливу Уряду на органи охорони правопорядку та попередження злочинності. Відповідні зміни щодо конституційного статусу прокуратури 22 березня 1990 р. було внесено й до профільного закону «Про прокуратуру» від 20 червня 1985 р.

Оновлене польське законодавство також окреслило такі нові завдання прокуратури: а) охорона законності; б) нагляд за розслідуванням злочинів.

Найбільш значним недоліком проведених змін польські дослідники визнали цілковиту залежність прокуратури того періоду від виконавчої влади. Підкреслювалося, що такий стан речей порушує засади поділу влади на три гілки. Так, на думку Р. Кмеціка, «така система суперечить чинній польській Конституції, яка, у свою чергу, виключила можливість поєднання функцій Генерального прокурора і Міністра юстиції» [2, с. 9].

Виправити даний недолік була покликана побудова прокуратури відповідно до існуючої системи судів, яка одночасно означала відмову від вертикалі прокуратури як структурної системи виконавчої влади (район, воеводство, національний рівень) [5, с. 258].

Кроком до посилення гарантій незалежності прокуратури стали зміни у системі прокуратури, які відбулися у 1993 та 1996 рр. Так, 15 травня 1993 р. у структурі прокуратури було впроваджено апеляційний рівень, на який покладалося ведення апеляційного і касаційного провадження із одночасним вилученням функції слідства. В ієрархічній структурі апеляційні прокуратури зайняли місце над воеводськими і районними територіальними прокуратурами.

Проте навіть за таких умов організаційна структура прокуратури була неповною. В її структурі чітко вбачалася відсутність організаційно-централізованої ланки. Саме тому 10 травня 1996 р. було створено Національну прокуратуру, завдання якої полягало у забезпеченні нагляду за роботою нижчестоящих прокуратур, а також координації діяльності по боротьбі зі злочинністю [6, с. 198]. Одночасно запроваджувалися посади Національного прокурора, як одного із заступників Генерального прокурора, що мав керувати нижчестоящими прокуратурами, та прокурорів Національної прокуратури.

Обидві ці зміни функціонально пов'язали прокуратуру з судами, але не усунули впливу Міністра юстиції – Генерального прокурора – на конкретні кримінальні справи. Загальне керівництво всією системою прокуратури й надалі залишалося за Генеральним прокурором. Так, п. 1 ч. 1 ст. 10 модифікованого у 1996 р. Закону «Про прокуратуру» передбачав особисте або через своїх заступників керівництво Генеральним прокурором діяльністю прокуратур як структурних підрозділів, а п. 2 ч. 1. зазначеної статті наголошував, що він видає не тільки розпорядження, директиви, але і накази, без жодної згадки про те, чи можуть мати ці накази загальний або індивідуальний характер.

З цього приводу виникало безліч дискусій як у наукових колах, так і серед практичних працівників прокуратури. Як приклад можна привести хоча б виступ С. Іваніцкокого, який на той час був першим заступником Генерального прокурора, на конгресі, що відбувся 5 грудня 1998 р. у м. Ріні. Він між іншим наголошував, що «прокуратура знаходиться під сильним впливом апарату влади. Перш за все Генеральний прокурор є Міністром юстиції, який, у свою чергу, є політичним діячем та входить до певної політичної партії. Хіба в такій ситуації можна зберегти незалежність прокуратури»

ри... і щоб не казав Генеральний прокурор він все одно залишається політиком» [7, с. 18]. Забігаючи наперед, хочемо вказати, що дане питання, попри постійну критику з боку наукових та політичних сил, не вирішив і новий закон «Право про прокуратуру» від 28 січня 2016 р., чи зміни до нього 2017 та початку 2018 рр. [8].

Досліджуючи систему прокуратури у Польщі періоду дії закону «Про прокуратуру» 1985 р., вважаємо за доцільне більш детально зупинитися на апеляційній прокуратурі, яка стала такою собі проміжною ланкою між Національною прокуратурою та окружними прокуратурами. Відповідно до ст. 17 вказаного Закону, апеляційна прокуратура створювалася на території компетенції як мінімум двох окружних прокуратур. Очолював її апеляційний прокурор. Він виконував функції вищестоящої інстанції стосовно прокурорів апеляційної прокуратури, прокурорів окружних прокуратур і прокурорів районних прокуратур на території дії апеляційної прокуратури. При цьому повноваженнями створення та ліквідації апеляційних прокуратур наділявся саме Міністр юстиції. Він же встановлював їх місцезнаходження і територіальність.

У той же час створення в 1993 р. апеляційної прокуратури позбавило Міністра юстиції (як Генерального прокурора) права видавати вказівки у конкретних кримінальних справах. Таким чином, вплив Генерального прокурора було зведено виключно до права видавати накази та вказівки загального характеру.

На нашу думку, створення апеляційної прокуратури стало істотним позитивом для Польщі, оскільки це підвищило гарантії незалежності прокурора і дозволило вирішити основні проблеми співвідношення прокурорської та суддівської систем.

Наступною ланкою системи прокуратури в Республіці Польща була та залишається дотепер окружна прокуратура. Її компетенція поширювалася, як правило, на декілька районів чи міст. У той же час діяльність цієї прокуратури могла поширюватися і на одну адміністративно-територіальну одиницю. Повноваження окружної прокуратури співвідносяться із повноваженнями окружного прокурора і пов'язані із діяльністю органів прокуратури у відповідному регіоні.

Найнижчою ланкою у системі польської прокуратури були і залишаються до сьогоднішнього дня районні, міські та міжрайонні прокуратури. Сфера їхньої діяльності, як правило, поширюється на територію певної адміністративно-територіальної одиниці. Разом із тим в окремих випадках їх компетенція може бути поширена на більше районів.

Особливе місце в системі прокуратури Республіки Польща, відповідно до закону «Про прокуратуру» 1985 р., займали органи прокурорського самоврядування. На думку Л. Драгомирецької, «діяльність прокурорського самоврядування ...в Польщі є найбільш близькою для України, оскільки ми територіально наближені, маємо унітарний устрій» [9, с. 40].

До системи органів прокурорського самоврядування входили: збори прокурорів, колегія апеляційних прокуратур, колегія окружних прокуратур, Національна рада прокуратури.

Національна рада прокуратури вважалася інституцією, яка «стоїть на сторожі незалежності прокурорів». Її компетенція охоплювала окремі питання кадрового забезпечення діяльності прокуратури, попередню експертизу проектів нормативно-правових актів Генерального прокурора Польщі, затвердження деонтологічних стандартів професійної діяльності прокурорів і моніторинг стану їх додержання тощо. Як зазначає О. Проневич, «Національна рада прокуратури одночасно є важливим владним інструментом і репрезентативним дискусійним майданчиком. Її рішення відображають консолідовану позицію професійного прокурорського співтовариства з ключових питань прокурорської діяльності, що сприяє закріпленню в суспільній свідомості коректного розуміння соціальної місії прокуратури та ствердженню цивілізованих стандартів правоохорони і правозахисту» [10, с. 305].

У свою чергу, на колегії прокуратур покладалася функція дорадчого колегіального органу при відповідному прокуророві. Колегії прокуратур скликалися за ініціативою прокурора або однієї третини його членів. До їх повноважень належали: розгляд висновків, що випливають із інспекцій та перевірок підпорядкованих прокуратур; надання висновків про кандидатів на посаду прокурорів апеляційної (окружної) прокуратури; надання висновків про можливість відсторонення прокурора від посади; надання висновків з інших питань, які ініційовані апеляційним (окружним) прокурором, тощо.

Зазначену систему прокуратури у Польщі неодноразово намагалися змінити, що підтверджується значною кількістю різних проектів законів про устрій прокуратури і суду. Проте усі вони не були позбавлені певних недоліків, оскільки значною мірою сліпо

копіювали вирішення подібних питань в інших державах Євросоюзу чи США. З цього приводу Е. Скретовіч зазначав, що «...копіювання зарубіжного законодавства може знизити власний науковий доробок» [11, с. 223].

Важливе значення для функціонування всієї системи польської прокуратури мав закон «Про зміни до закону «Про прокуратуру та деяких інших законів»» від 9 січня 2009 р. [12], відповідно до якого функції Міністра юстиції та Генерального прокурора були розділені.

Чинний закон «Право про прокуратуру» було прийнято Парламентом Республіки Польща 28 січня 2016 р. і даний нормативно-правовий акт комплексно регулює засади та правила функціонування прокуратури. Він замінив попередні унормування, що діяли у період з 1985 р., та які уже не відповідали потребам Польщі як сучасної правової держави й викликам, пов'язаним із розвитком злочинних технологій, зокрема тероризму, організованої злочинності, а також фінансових та економічних злочинів.

Закон, серед іншого, передбачає поєднання посади Генерального прокурора та Міністра юстиції. Це означає, що з 4 березня 2016 р. Польська прокуратура фактично втратила свою незалежність, оскільки новий Генеральний прокурор знову зможе втручатися у роботу прокуратури, видавати постанови та команди.

Генеральним прокурором і, відповідно, главою Міністерства юстиції можуть стати особи з польським громадянством, котрі користуються усією повнотою прав, не при тягалися до кримінальної відповідальності, з бездоганною репутацією та юридичною освітою рівня не нижче магістра.

До системи прокуратури увійшли: Національна прокуратура, регіональні, окружні та районні прокуратури. Залишається незмінним відділ прокуратури, що функціонує у рамках Інституту національної пам'яті – Комісії з питань кримінального переслідування злочинів проти польського народу (IPN).

У результаті прийняття нового закону було уніфіковано номенклатурні назви підрозділів на різних організаційних рівнях прокуратури, а також скасовано термін повноважень виконавчих та керівних посад у прокуратурі.

Крім того, було скорочено термін роботи на окремих рівнях прокуратури, який передбачає можливість професійного росту прокурорських працівників, що має сприяти просуванню молодих, здібних і «динамічних» прокурорів. Здібні слідчі прокурори також зможуть отримувати грошові винагороди та дочасне зростання по службі від Генерального та Національного прокурорів. Дисциплінарні процедури повинні бути публічними та здійснюватися більш ефективно.

Замість Генеральної прокуратури було створено Національну прокуратуру з правами центрального органу прокуратури. Вона займатиметься обслуговуванням завдань Генерального прокурора, а також координацією діяльності, пов'язаної з переслідуванням у сфері найбільш серйозних злочинів – тероризму, корупції, організованої злочинності, а також злочинів фіскального, економічного та фінансового характеру. В Національній прокуратурі було створено Департамент внутрішніх справ, що займатиметься злочинами, скоєними судьями, прокурорами та засідателями. Крім того, Національна прокуратура здійснюватиме підготовку проваджень у справах, що «зависли», та тих, що потребують об'ємної доказової бази. Умовою для цього буде видача відповідного розпорядження Генеральним прокурором. Замість апеляційних прокуратур запроваджуються регіональні прокуратури. До їх завдань віднесено розкриття найбільш серйозних фінансових та податкових злочинів. Окружні прокуратури провадитимуть підготовчі провадження у справах про серйозні кримінальні, фінансові та податкові злочини.

Закон також ліквідував Національну раду прокуратури і створив замість неї Національну раду прокурорів при Генеральному прокурорі, термін повноважень якої складає 2 роки. Це буде консультативний орган, який об'єднуватиме професійних прокурорів, а не політиків. Він складатиметься з представників кожного рівня прокуратури та прокурорів, які перебувають на пенсії. Закон дає можливість оформлювати матеріали досудових проваджень в електронній формі та направляти їх разом із обвинувальним актом, підготовленим у такій самій формі, до суду.

Генеральний прокурор, Національний прокурор чи інший прокурор, уповноважений ними, зможуть контролювати оперативну та розвідувальну діяльність поліції [13], Центрального антикорупційного бюро [14], Служби військової контррозвідки та Служби військової розвідки [15] через ознайомлення із матеріалами (змістом кореспонденції, вмістом посилки, встановлення пристроїв для прослуховування тощо). Поряд із цим За-

кон містить положення, які визначають порямок надання прокурорами інформації про поточні провадження іншим органам державної влади та засобам масової інформації. Крім того, Закон дозволяє прокурорам, які знаходяться на пенсії, повернутися на активну службу на термін повноважень депутата або сенатора.

Прийняття Закону «Право про прокуратуру» призвело до внесення змін у Кримінально-процесуальний кодекс [16], Закон «Про працівників суду і прокуратури» [17], а також закон «Про військову жандармерію та військові правоохоронні органи» [18].

У висновку хочемо зазначити, що практично всі дискусії щодо необхідності реформування прокуратури у Республіці Польща зводилися до доцільності її конституційного унормування, визначення обсягу її повноважень та координат у державному механізмі. При цьому, визначаючи концепції подальшої розбудови органів прокуратури, польські політики намагалися орієнтуватися не тільки на зарубіжні зразки організації та діяльності прокуратури, але й на власний історичний досвід, національний менталітет та правові традиції, а також політичне середовище, в якому проводилася реформа органів прокуратури.

Проблематика уточнення та зміни правового регулювання функції нагляду за органами, які проводять оперативно-розшукову, розвідувальну та контррозвідувальну діяльність, а також реформування функції досудового слідства прокуратури викликають певний науковий інтерес і можуть розглядатися як перспективні напрямки подальших досліджень правового статусу прокуратури Республіки Польща.

Бібліографічні посилання

1. Реформа прокуратури відбулася на законодавчому рівні, на якісні зміни ще треба почекати – експерти: реліз. URL: <http://uacrisis.org/ua/53876-reforma-prokuraturi-2> (дата звернення: 15.03.2018).
2. Kmiecik R. Prokuratura w Konstytucji RP. *Gazeta sądowa*. 1998. № 12. S. 5–18.
3. Ustawa z dnia 20 czerwca 1985 r. «O prokuraturze». *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej*. 1985. № 31. Poz. 138. URL: <http://prawo.sejm.gov.pl> (дата звернення: 15.03.2018).
4. Gurgul J. Model prokuratury – ustrój i organizacja. *Prokuratura i prawo*. 1996. № 9. S. 71–81.
5. Szmulik B., Zmigrodzki M. *Ustroj organow ochrony prawnej*. Lublin, 2001. 285 s.
6. Patyra S. *Ustroj konstytucyjny Rzeczypospolitej polskiej*. Lublin, 2000. 298 s.
7. Ornacka E. Jaka jestes prokuraturo? *Prawo i Zycie*. 2000. № 12. S. 18–19.
8. Ustawa z dnia 28 stycznia 2016 r. «Prawo o prokuraturze»: tekst ujednolicony. *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej*. 2016. Poz. 177. URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU2016000177/U/D20160177Lj.pdf>
9. Драгомирецька Л. Застосування досвіду окремих європейських країн щодо діяльності органів прокурорського самоврядування. *Jurnalul Juridic National: teorie si practica*. Nr. 2/1 (18). 2016. С. 39–42.
10. Проневич О. Національна рада прокуратури Польщі як орган професійного самоврядування: соціально-правова природа та напрями діяльності. *Форум права*. 2014. № 3. С. 300–306. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2014_3_51
11. Skretowicz E. Ewolucja ustroju prokuratury i sadow powszechnych w latach 1989–1999. *Polska lat dziewiecdziesiatych: przemiany panstwa i prawa: Zbiórka artikulo w naukowich*. Warszawa, 1999. 346 s.
12. Ustawa z dnia 9 października 2009 r. «O zmianie ustawy o prokuraturze oraz niektórych innych ustaw»: tekst ujednolicony. *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej*. Nr 178. Poz. 1375. URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20091781375/U/D20091375Lj.pdf> (дата звернення: 15.03.2018).
13. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. «O Policji»: tekst jedn. *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z 2015 r.* Poz. 355 ze zm. URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20150000355/U/D20150355Lj.pdf>
14. Ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. «O Centralnym Biurze Antykorupcyjnym»: tekst jedn. *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z 2014 r.* Poz. 1411 ze zm. URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20061040708/U/D20060708Lj.pdf>
15. Ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. «O Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego»: tekst jedn. *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z 2014 r.* № 104. Poz. 253 ze zm. URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20061040709/U/D20060709Lj.pdf>
16. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. «Kodeks postępowania karnego»: tekst ujednolicony. *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej*. 1997. № 89. Poz. 555. URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19970890555/U/D19970555Lj.pdf>
17. Ustawa z dnia 18 grudnia 1998 r. «O pracownikach sądów i prokuratury»: tekst ujednolicony. *Dz.U.* 1998. № 162. Poz. 1125. URL: [http://prawo.sejm.gov.pl/ isap.nsf/](http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/)

download.xsp/WDU19981621125/U/D19981125Lj.pdf

18. Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. «O Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych» : tekst ujednolicony. Dz.U. 2001. Nr 123. Poz. 1353. URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20011231353/U/D20011353Lj.pdf>

Надійшла до редакції 23.03.2018

SUMMARY

Marchuk M. I. Features of the evolution of the legal status of the prosecutor in the Republic of Poland. The main scientific approaches of determining the Prosecutor's Office's place and role in the state mechanism of the Republic of Poland are researched. It has been established that nowadays scientific approaches of the place of Prosecutor's Office in the system of power coordinates in the Polish legal doctrine are differ from the earliest ones. At the same time, the Prosecutor's Office is subordinated to the Minister of Justice according to the new law. The Minister of Justice is entrusted with the functions of the Attorney General to provide the influence of the executive branch on the Prosecutor Office. It is said that the wish to weak the role of the Prosecutor's Office in the Polish politics has ultimately led to the fact that it was never able to normalize the Constitution of the Republic of Poland 1997.

The specifics of this power institution's evolution is explored. It was found that almost all discussions about the necessity of the Prosecutor's Office reforming in the Republic of Poland were reduced to the expediency of its constitutional regulation, determination of its duties and coordinates in the state mechanism. Moreover, in order to form further concepts of reforming the Prosecutor's Office, Polish politicians tried to focus not only on foreign models of the organization and activities of the Prosecutor's Office, but on their own historical experience, national mentality and legal traditions, the political environment in which the reform of the Prosecutor's Office was provided.

The levels of the Prosecutor's Office according to the applicable profile law were established. The main system connections are characterized. It is considered that the National Prosecutor's Office, which replaced the General Prosecutor's Office, became the central link in the system. It will deal with the tasks of the Attorney General, and take part in coordination of activities related to the prosecution of the most serious crimes, such as terrorism, corruption, organized crime and fiscal, economic and financial crimes. Furthermore, attention is drawn to the fact of foundation of the Department of Internal Affairs in the National Prosecutor's Office, which will deal with crimes committed by judges, prosecutors and assessors.

It is clarified that instead of appellate prosecutors would appear regional prosecutors. Their main task will be to prosecute the most serious financial and tax crimes. In addition, district prosecutors will conduct preparation proceedings in cases of serious criminal, financial and tax crimes.

The requirements for the different levels employees of the Prosecutor's Office are found out. Moreover, attention is paid to the mechanisms of stimulation of young and capable workers and the possibility of returning experienced retired workers to the Prosecutor's Office.

Keywords: *Prosecutor's Office, power, judicial system, jurisdiction, general supervision, control, appeal, cassation, accusation.*

УДК 164.035:340.113:81

Мінченко О.В. ©

кандидат юридичних наук, доцент
(*Національна академія внутрішніх справ*)

DOI: 10.31733/2078-3566-2018-1-60-66

ЗВ'ЯЗОК ДЕОНТИЧНОЇ ЛОГІКИ І ЮРИДИКО-ЛІНГВІСТИЧНИХ ЗНАНЬ

Висвітлено взаємозв'язки між деонтологічною логікою і системою юридико-лінгвістичних знань. Акцентовано увагу на тому, що юридична мова виступає засобом, за допомогою якого висвітлюється сутність змістовного навантаження правових текстів.

Ключові слова: *юридична лінгвістика, методологія, плюралізм, герменевтика, дедуція, індукція.*

© Мінченко О.В., 2018